

Norges vassdrags- og energidirektorat
Postboks 5091 Majorstua
0301 Oslo

Saksb.: Ole Christian Skogstad (miljø)
Magne Haukås (reindrift)
e-post: fmnoosk@fylkesmannen.no
Tlf:
Vår ref: 2013/4170
Deres ref: NVE 200903066
Vår dato: 08.01.2015
Deres dato: 29.10.2014
Arkivkode: 561

Uttalelse til planjustering - Stikkelvika kraftverk - Hattfjeldal

Fylkesmannen viser til oversendelse datert 29.10.14 vedlagt justerte planer for utbygging av Stikkelvika kraftverk.

Sakens faktiske forhold

Med bakgrunn i de innkomne høringsuttalelsene og andre innspill, herunder Fylkesmannens og Områdestyret i Nordlands innsigelser av hhv. 02.10.13 og 21.10.13, er alternativ B justert slik at det nå forutsettes en mindre senkning (0,9 m) av Kjerringvatnet mot ingen regulering i opprinnelig søknad fremmet i juni 2009. Samtidig er installasjonen i kraftstasjonen redusert til å tilsvare alternativ A. I tillegg er vannveien i begge alternativene forskjøvet av terrengmessige årsaker. Foruten justering av vannveien, er det ingen endring i alternativ A. I alternativ A er det søkt om 2,5 meter regulering av Kjerringvatnet (1,0 m oppdemning og 1,5 m senkning i forhold til naturlig vannstand).

Kraftverket vil ha en ytelse på ca. 5 MW med midlere årsproduksjon lik ca. 20 GWh.

Fylkesmannen fremmet ut fra hensynet til vesentlige regionale hensyn til naturtypen «Fossesprøytzone» og villmarkspregede naturområder innsigelse til konsesjonssøknaden. Innsigelsen fra Reindriftsforvaltningen ble begrunnet med at tiltaket vil forringe et viktig sommerbeiteområde som har kvaliteter av en slik karakter at det må defineres som et særverdiområde i Jillen-Njaarke reinbeitedistrikt.

Vurdering av revidert søknad og utbyggers kommentarer

Naturfaglige vurderinger

Det er registrert og beskrevet tre fossesprøytsoner ved henholdsvis kote 410, 510 og 590 i Stikkelvikelva. Samtlige fossesprøytsoner ble av Sweco Grøner AS i samarbeid med Grønn Kompetanse AS vurdert som viktige (B-verdi). Den øvre fossesprøytsonen er den mest utpregede, og på sørsiden av elva har vegetasjonen likhetstrekk med vegetasjonstypen fosseeng av moseutforming. Ingen rødlistearter ble påvist i disse fuktige områdene.

Under befaringen med NVE 24. juni 2014, ble disse sett nærmere på. Tiltakshaver har i sin revisjon av søknaden uttalt følgende:

Vegetasjonen ved Røykfossen er tydelig påvirket av fossen med findusj og høy luftfuktighet i vekstsesongen. Dette gjelder både sørsida og nordsida av elva.

Vegetasjonen på nordsida – med rik urte- og grasflora – er likevel mer avhengig av sigevann fra fjellet enn av fossesprøyt. Vegetasjonen på sørsida – med mosedominert vegetasjon på arealet utenfor de over-rislede bergpartiene - er mer utsatt for fossesprøyt enn på nordsida, Observasjoner under befaringen og bilder som er tatt i perioden mellom 5. juni og befaringsdatoene (24. juni) viser at vegetasjonen i stor grad er et resultat av langvarig snødekke (...)

Ut fra dette er det grunn til å anta at vegetasjonsutviklinga er betinget av snødekkets varighet like mye som av fossesprøyten. Dette reduserer noe av naturtypens verdi. Andre observasjoner under befaringen, viste at de to øvrige fossesprøytsonene er forholdsvis små, og har få/ingen likhetstrekk med naturtypen fosse-eng.

Miljøkraft Hattfjelldal AS er etter dette av den formening at naturtypen ved Røykfossen i Stikkelvikelva har en mindre verdi enn tidligere beskrevet og at den ikke vil bli sterkt påvirket av den reduserte vannføringen. De er derfor uenig med Fylkesmannen i Nordlands vurdering av Stikkelvika kraftverks påvirkning av forekomstene av naturtypen.

Fylkesmannen betviler ikke at vegetasjonen rundt Røykfossen er tilpasset og påvirket av snøleie, da dette kan være tilfellet spesielt i senkninger og på lesider hvor snødekket blir særlig tykt og vekstsesongen er kort. Snøsmeltingen over en lang periode gjør at planter i enkelte snøleietyper/-utforminger tilføres vann i en stor del av vekstperioden. Denne overrissingen gir levemuligheter for mange arter som krever jevnt høy fuktighet. For disse artene er det viktig at fuktigheten også opprettholdes etter endt snøsmelting. For eksempel kan ekstremsnøleie med langvarig snødekke gjøre at marka forblir mer eller mindre permanent fuktig.

Fylkesmannen er ikke overbevist om at det her dreier seg om ekstremsnøleie. I henhold til NiN er blant annet rikelig forekomst av *Pohlia* subg. *Pohliella* (bulbill-bærende nikkemoser) og dominans av krypsnøsmose typisk for ekstremfuktsnøleier. Dette synes ikke å være tilfellet for Røykfossen, selv om Sweco har påvist to arter av nikkemoseslekten nær elva. Vi kan ikke, ut fra foreliggende dokumentasjon, se at det er tilstrekkelig holdepunkter for å konkludere med at snøleiet her sikrer vegetasjonen permanent fuktighet.

En rekke av artene i våte snøleier vokser også på andre steder som innebærer liten fare for uttørring, som bekkekløfter og fossesprøytsoner, bekke- og elvekanter og sig fra berg og kilder. Denne jevne fuktighetstilførselen utenom snøsmeltingen kan være avgjørende for vegetasjonsutformingen med tanke på redusert risiko for uttørking. Vi registrerer at den akvatiske mosearten ranksnøsmose er registrert ved Stikkelvikelva. Denne arten er livskraftig, men er for Nordlands del kun kjent fra et tjuetalls observasjoner, jfr. Artskart.

Fylkesmannen er med bakgrunn i det forannevnte ikke enig i tiltakshavers vurdering om at snødekkets premisser for vegetasjonsutviklingen nødvendigvis reduserer naturtypens verdi. Det er ikke usannsynlig at det her er snakk om en snøleiepreget fosseeng. Flere av de registrerte moseartene som ble funnet av Sweco på fuktig stein og berg er nettopp typiske arter for fosseeng av moseutforming (Q4a etter Fremstad, E. 1997).

Fylkesmannen er, i motsetning til utbygger, mer bekymret for om den foreslåtte minstevannføringen er tilstrekkelig for å sikre tilfredsstillende aerosol vanntilførsel utenom flomperiodene. Vi registrerer dog at det er foreslått slipp av 500 l/s i en forkortet sommersesong fra juni til august. Til tross for dette holdes vi det for sannsynlig at redusert

---

vannføring i Stikkelvikelva vil være såpass redusert at de mest fuktighetskrevede kryptogamene vil minke i mengde og at det på sikt vil komme inn flere tørketålende arter. Vi er således usikre på om den foreslåtte minstevannføringen er tilstrekkelig for å ivareta de fuktighetskrevede artene i og langs elva.

Reindriftsfaglige vurderinger

Områdestyret i Nordland reinbeiteområde fremmet høsten 2013 innsigelse til planene for Stikkelvika kraftverk. Hovedbegrunnelsen for innsigelsen var tiltakets forringelse av et viktig sommerbeiteområde i Jillen-Njaarke reinbeitedistrikt i form av: arealbeslag, tekniske inngrep, anleggs- og vedlikeholdsvirksomhet og økt ferdsel i et uberørt område. I tillegg viste Områdestyret til den samlede belastningen for reinbeitedistriktet ved en rekke utbyggingstiltak med negative konsekvenser for distriktet.

Planjusteringen som nå er på høring, omfatter endret inntakssted, justert rørgatetrasé, økt regulering (0,9 m) for alternativ B og endringer i minstevannføringsregime.

Vi har vurdert planendringene i forhold til reindriftsinteressene, og kan ikke se at endringene vil medføre endret konsekvens for reindrifta.

Når det gjelder samlet belastning, er fremdeles Jillen-Njaarke reinbeitedistrikt svært utsatt, blant annet på grunn av Øyfjellet vindkraftverk og Reinfjellet vindkraftverk, hvor førstnevnte har fått konsesjon og det sistnevnte avslag. Begge disse vil bli endelig behandlet i departementet. Miljøkraft Hattfjelldal AS nevner tre vannkraftverk rundt Røssvatnet som ikke har fått konsesjon, og at den samlede belastningen for reinbeitedistriktet derfor ikke er så stor, men bare ett av disse ligger innenfor Jillen-Njaarke reinbeitedistrikt (Sørbuktelva kraftverk). Vi mener derfor at Områdestyrets bekymring for den samlede belastning for reinbeitedistriktet fremdeles gjør seg gjeldende.

Med hilsen

Roar Høgsæt (e.f.)
fylkesmiljøvernssjef

Tore Vatne
seksjonsleder

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke underskrift.

Kopi til:
Hattfjelldal kommune
Forum for Natur og Friluftsliv i Nordland
Miljødirektoratet
Jillen-Njaarke reinbeitedistrikt